Teismo praktikos rinkinys

EUROPOS SĄJUNGOS TARNAUTOJŲ TEISMO (plenarinė sesija) SPRENDIMAS

2010 m. liepos 1 d.*

„Viešoji tarnyba — Pareigūnai — Našlio pensija — Pareigūnų tarnybos nuostatų 79 straipsnis — Pareigūnų tarnybos nuostatų VIII priedo 18 straipsnis — Našliu likęs sutuoktinis — Našliu likusio sutuoktinio statuso pripažinimas dviem asmenims — Sumažinimas 50 % — Teisėti lūkesčiai — Atitikties taisyklė“

Byloje F-45/07

dėl pagal EB 236 ir AE 152 straipsnius pareikšto ieškinio

Wolfgang Mandt, gyvenantis Kroictalyje (Vokietija), atstovaujamas advokato B. Kolb,

ieškovas,

prieš

Europos Parlamentą, iš pradžių atstovaujamą K. Zejdová, J.-F. de Wachter ir U. Rösslein, vėliau – J.-F. de Wachter, K. Zejdová ir S. Seyr,

atsakovą,

palaikomą

Kurt-Wolfgang Braun-Neumann, mirusio 2009 m. spalio 9 d., kurio vienintelė įpėdinė yra **Shirley Meyer**, gyvenanti Bedburge-Hau (Vokietija), pakartojanti jo pateiktus reikalavimus, atstovaujama advokato P. Ames,

įstojusios į bylą šalies,

TARNAUTOJŲ TEISMAS (plenarinė sesija),

kurį sudaro pirmininkas P. Mahoney, kolegijos pirmininkas S. Gervasoni, teisėjai H. Kreppel, H. Tagaras (pranešėjas) ir S. Van Raepenbusch,

kanclerė W. Hakenberg,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2009 m. birželio 9 d. posėdžiui,

priima šį

* Proceso kalba: vokiečių.

Sprendimą

1 Ieškiniu, kurį Tarnautojų teismo kanceliarija faksu gavo 2007 m. gegužės 16 d. (originalas pateiktas 2007 m. gegužės 21 d.), W. Mandt iš esmės prašo panaikinti 2007 m. vasario 8 d. Europos Parlamento Paskyrimų tarnybos (toliau – PT) sprendimą, kuriuo buvo atmestas jo skundas dėl 2006 m. rugsėjo 8 d. sprendimo, kuriuo Parlamentas nusprendė nuo 2006 m. balandžio 1 d. 50 % sumažinti našlio pensiją, kurią W. Mandt gavo kaip velionės G. Mandt, mergautine pavarde Neumann (toliau – velionė G. Neumann), buvusios Europos Parlamento pareigūnės, našlys. Ieškovo pensiją buvo nuspręsta taip sumažinti dėl to, kad minėtu 2006 m. rugsėjo 8 d. sprendimu Parlamentas, atsižvelgdamas į velionio K.-W. Braun-Neumann prašymą, kuriuo šis siekė gauti našlio pensiją, nes taip pat buvo velionės G. Neumann našliu likęs sutuoktinis, nusprendė jam nuo 2006 m. balandžio 1 d. mokėti tokią 50 % dydžio pensiją.

Teisinis pagrindas

2 Europos Sąjungos pareigūnų tarnybos nuostatų (toliau – Nuostatai) 79 straipsnyje nurodyta:

„Pareigūno arba buvusio pareigūno sutuoktinis, likęs našliu, VIII priedo 4 skyriuje numatyta tvarka turi teisę į 60 % ištarnauto laiko pensijos arba invalidumo pašalpos, kuri buvo mokama mirusiajam arba kuri jam būtų priklausiusi mirties metu, nepriklausomai nuo darbo stažo ar amžiaus, dydžio sutuoktinio, likusio našliu, pensiją.

[Pareigūno arba buvusio pareigūno našliu likęs sutuoktinis VIII priedo 4 skyriuje numatytomis sąlygomis turi teisę į našlio pensiją, lygią 60 % senatvės pensijos arba invalidumo pašalpos, kuri buvo mokama mirusiajam arba kuri būtų šiam priklausiusi mirties metu neatsižvelgiant į darbo stažą ar amžių.]

<...>“

3 Nuostatų VIII priedo 18 straipsnyje nustatyta:

„Kai buvęs pareigūnas gaudavo ištarnauto laiko [senatvės] pensiją, našliu likęs sutuoktinis, jeigu pora buvo jau susituokusi prieš tai, kai pareigūnas paliko tarnybą institucijoje, ir ta santuoka truko bent vienerius metus, bei laikantis 22 straipsnio nuostatų, turi teisę į 60 % jo prieš mirštant gautos ištarnauto laiko [senatvės] pensijos dydžio maitintojo netekimo [našlio] pensiją. Minimali maitintojo netekimo [našlio] pensija yra 35 % paskutinio bazinio darbo užmokesčio dydžio; tačiau maitintojo netekimo [našlio] pensija jokiu atveju negali būti didesnė už sutuoktinio prieš mirštant gautą ištarnauto laiko [senatvės] pensiją.

<...>“

4 Nuostatų VIII priedo 22 straipsnyje nurodyta:

„Jei pareigūnas palieka našliu likusį sutuoktinį ir našlaičius iš ankstesnės santuokos ar kitus įpėdinius, visa pensija, skaičiuota našliui, kaip išlaikančiam visus šiuos asmenis, yra paskirstoma minėtiems asmenims proporcingai pensijų, kurios jiems būtų mokamos, jei būtų skaičiuojamos pagal kategorijas kiekvienam asmeniui atskirai, dydžiui.

<...>“

5 VIII priedo 27 straipsnyje nustatyta:

„Pareigūno arba buvusio pareigūno išsiskyręs sutuoktinis turi teisę į šiame skyriuje apibrėžtą maitintojo netekimo [našlio] pensiją, jei mirus jo buvusiam sutuoktiniam jis ar ji gali įrodyti, kad teismo sprendimu ar pagal jo ar jos ir buvusio sutuoktinio oficialiai įregistruotą susitarimą turi teisę iš jo ar jos gauti išlaikymą.

Tačiau maitintojo netekimo [našlio] pensija negali būti didesnė už buvusio sutuoktinio mirties momentu mokėtą išlaikymo sumą, ją patikslinus Tarnybos nuostatų 82 straipsnyje nustatyta tvarka.

Tokios teisės išsiskyręs sutuoktinis netenka, jei jis ar ji dar kartą susituokė prieš buvusio sutuoktinio mirtį. 26 straipsnio nuostatos taikomos, jei po buvusio sutuoktinio mirties dar kartą susituokiama.“

6 Pagal Nuostatų VIII priedo 28 straipsnį:

„Jei po pareigūno mirties teisę į našlio pensiją turi daugiau kaip vienas išsiskyręs sutuoktinis arba vienas ar keli išsiskyrę sutuoktiniai ir našliu likęs sutuoktinis, pensija padalijama proporcingai santuokų trukmei. Taikomos 27 straipsnio antros ir trečios pastraipų nuostatos.

<...>“

Faktinės bylos aplinkybės

7 Vokietijos piliečiai velionė G. Neumann, būdama Parlamento pareigūnė, ir velionis K.-W. Braun-Neumann 1993 m. gegužės 3 d. susituokė Štraubinge (Vokietija) ir apsigyveno Andene (Belgija). Ieškovo teigimu, velionis K.-W. Braun-Neumann dėl veikos, už kurią numatyta baudžiamoji atsakomybė, buvo įkalintas, vėliau gydėsi psichiatrinėje ligoninėje.

8 Bendras velionio K.-W. Braun-Neumann ir jo žmonos gyvenimas apsiribojo trumpais laikotarpiais vienus metus po to, kai buvo sudaryta jų santuoka. Ši santuoka buvo nutraukta *Tribunal de première instance de Namur* (Namiūro pirmosios instancijos teismas, Belgija) sprendimu dėl ištuokos; sprendimas priimtas 1995 m. rugsėjo 6 d. atsakovui nedalyvaujant ir jis įgijo *res judicata* galią šioje šalyje.

9 Velionės G. Neumann prašymas Vokietijoje pripažinti šį *Tribunal de première instance de Namur* sprendimą dėl ištuokos buvo atmestas galutine *Bayerisches Oberstes Landesgericht* (Bavarijos Aukščiausiojo Teismo, Vokietija) 1999 m. spalio 11 d. nutartimi. Šį sprendimą atsisakyta pripažinti iš esmės dėl to, kad vykstant minėto sprendimo dėl ištuokos priėmimo procesui buvo pažeista velionio K.-W. Braun-Neumann teisė į gynybą, nes jam, kalinčiam Vokietijos įkalinimo įstaigoje, pavėluotai buvo įteiktas šaukimas į teismą.

10 2000 m. balandžio 25 d. ieškovas susituokė su velione G. Neumann Niujorke (Jungtinės Amerikos Valstijos).

11 2001 m. velionė G. Neumann išėjo į pensiją ir pradėjo gauti senatvės pensiją. Ieškovo teigimu, nuo 2002 m. balandžio mėn. ji apsigyveno Vokietijoje. Tačiau Andene išduotoje „pažymoje apie gyvenamąją vietą ir ankstesnes gyvenamąsias vietas“, kurią ieškovas pateikė po teismo posėdžio (žr. šio sprendimo 33 punktą), nurodyti tik adresai Belgijoje.

12 2003 m. velionis K.-W. Braun-Neumann Vokietijoje pradėjo ištuokos procesą prašydamas nutraukti jo santuoką su velione G. Neumann.

13 G. Neumann mirė 2004 m. liepos 25 d. Vokietijoje.

14 2004 m. rugpjūčio 11 d. ieškovas pateikė prašymą skirti jam našlio pensiją. Šį prašymą Parlamentas patenkino 2004 m. rugsėjo 23 d. ir skyrė pensiją nuo 2004 m. lapkričio 1 dienos.

15 2004 m. rugpjūčio 25 d. sprendimu *Amtsgericht-Familiengericht-Merzig* (Mercigo apylinkės teismas, Vokietija) patenkino velionio K.-W. Braun-Neumann prašymą nutraukti santuoką, tačiau, vėliau, 2005 m. sausio 21 d. nutartyje, šis teismas nurodė, kad, velionio K.-W. Braun-Neumann ir velionės G. Neumann santuokai nutrūkus dėl pastarosios mirties 2004 m. liepos 25 d., šios santuokos nutraukimo procesas laikomas negaliojančiu.

16 Tačiau Vokietijos kompetentingos valdžios institucijos išduotoje sutuoktinių Braun-Neumann šeimos knygoje 2005 m. sausio 19 d. buvo įrašyta pastaba, kad žmona „ištekėjusi ir“ už ieškovo, bei nurodyta šios santuokos vieta ir data. Be to, analogiška pastaba apie pirmąją velionės G. Neumann santuoką 2006 m. balandžio 6 d. buvo įrašyta sutuoktinių Mandt-Neumann šeimos knygoje.

17 Be to, 2006 m. sausio 25 d. nutartyje *Amtsgericht Siegen* (Zygeno apylinkės teismas, Vokietija), į kurį kreipėsi *Landrat des Kreises Siegen-Wittgenstein Standesamtsaufsicht* (Zygeno-Vitgenšteino rajono administracijos vadovas, atliekantis civilinės būklės aktų priežiūros funkcijas, Vokietija), konstatavo, kad reikia iš dalies pakeisti velionės G. Neumann mirties liudijimą, kad jame kaip jos vyras būtų nurodytas ne tik W. Mandt, bet ir velionis K.-W. Braun-Neumann. Taip iš dalies pakeistas mirties liudijimas buvo išduotas 2006 m. kovo 23 dieną.

18 Parlamento teigimu, 2006 m. kovo 29 d. velionis K.-W. Braun-Neumann pateikė prašymą skirti jam, kaip velionės G. Neumann našliu likusiam sutuoktiniui, našlio pensiją; kartu su šiuo prašymu velionis K.-W. Braun-Neumann Parlamentui pateikė *Amtsgericht Siegen* 2006 m. sausio 25 d. nutartį ir pagal ją iš dalies pakeistą velionės G. Neumann mirties liudijimą.

19 2006 m. rugsėjo 8 d. raštu PT pranešė velioniui K.-W. Braun-Neumann apie sprendimą jam, kaip velionės G. Neumann našliui, nuo 2006 m. balandžio 1 d. mokėti 50 % našlio pensijos. Tą pačią dieną išsiųstu raštu PT pranešė ieškovui, kad jam mokėta visa našlio pensija nuo 2006 m. balandžio 1 d. turi būti sumažinta 50 %, nes likę 50 % nuo šios dienos mokėtini velioniui K.-W. Braun-Neumann, kaip velionės G. Neumann našliu likusiam sutuoktiniui; iš tikrųjų minėtame rašte Parlamentas pranešė ieškovui, kad pagal civilinės būklės aktų registrą velionė G. Neumann mirties metu buvo ištekėjusi ir už jo, ir už velionio K.-W. Braun-Neumann, pridurdamas, kad jis taip pat išnagrinėjo *Tribunal de première instance de Namur* sprendimą dėl ištuokos ir *Bayerisches Oberstes Landesgericht* nutartį. Vėliau, 2006 m. spalio 18 d., Parlamentas nustatė velionio K.-W. Braun-Neumann teises, skirdamas jam, kaip velionės G. Neumann našliui, 50 % našlio pensijos nuo 2006 m. balandžio 1 dienos.

20 Ieškovas užginčijo dėl jo priimtą 2006 m. rugsėjo 8 d. sprendimą skundu. Šį skundą jo atstovas pateikė 2006 m. rugsėjo 13 d. raštu, o šis raštas buvo papildytas 2006 m. spalio 5 d. raštu; 2006 m. rugsėjo 30 d. ir spalio 4 d. raštuose ieškovas taip pat išsamiai išdėstė Parlamentui savo argumentus. 2007 m. vasario 8 d. sprendimu PT, remdamasi šiais keturiais raštais, ieškovo skundą atmetė.

21 Velionis K.-W. Braun-Neumann savo ruožtu, iš dalies patenkinus jo reikalavimą dėl pusės našlio pensijos mokėjimo atgaline data nuo 2004 m. rugpjūčio 1 d. iki 2006 m. kovo 31 d., pareiškė ieškinį Tarnautojų teisme iš esmės dėl šios pensijos kitos pusės mokėjimo atgaline data nuo 2004 m. rugpjūčio 1 dienos. 2008 m. gegužės 23 d. nutartimi Tarnautojų teismas atmetė šį ieškinį kaip nepriimtiną (*Braun-Neumann prieš Parlamentą*, F-79/07, Rink. VT p. I-A-1-181 ir II-A-1-957); velionio K.-W. Braun-Neumann pateiktas apeliacinis skundas dėl šios nutarties buvo atmestas 2009 m. sausio 15 d. Pirmosios instancijos teismo (dabar – Bendrasis Teismas) nutartimi *Braun-Neumann prieš Parlamentą* (T-306/08 P, Rink. VT p. I-B-1-1 ir II-B-1-1).

Šalių reikalavimai ir procesas

22 Ieškovas Tarnautojų teismo prašo:

— panaikinti 2007 m. vasario 8 d. PT sprendimą,

— priteisti iš Parlamento jam kas mėnesį, skaičiuojant nuo 2006 m. balandžio 1 d., papildomai mokėti 50 % našlio pensijos, į kurią jis turi teisę kaip velionės G. Neumann našliu likęs sutuoktinis.

23 Be to, ieškovas Tarnautojų teismo prašo:

— leisti vartoti vokiečių kalbą kaip proceso kalbą remiantis Bendrojo Teismo procedūros reglamento 35 straipsnio 2 dalies c punktu.

24 Ieškinyje iš pradžių ieškovas teigia, kad taip pat pageidauja pasinaudoti teisine pagalba, bet galiausiai nurodo, kad prašymą dėl šios pagalbos pateiks tik vėliau. Tačiau vėliau teisinės pagalbos prašymo ieškovas nepateikė.

25 Parlamentas Tarnautojų teismo prašo:

— pripažinti ieškinį iš dalies nepriimtinu,

— likusią ieškinio dalį atmesti kaip nepagrįstą,

— priimti tinkamą sprendimą dėl bylinėjimosi išlaidų.

26 2007 m. lapkričio 30 d. ir 2008 m. balandžio 30 d. raštais Tarnautojų teismas pagal Procedūros reglamento 55 ir 56 straipsnius paprašė šalių pareikšti nuomonę ir pateikti pastabas dėl tam tikrų ginčo aspektų. Šalys įvykdė šias proceso organizavimo priemones per nustatytus terminus.

27 2008 m. spalio 24 d. raštu Tarnautojų teismas pranešė šalims, kad, vadovaudamasis Procedūros reglamento 111 straipsnio 1 dalimi, rengiasi pasiūlyti velioniui K.-W. Braun-Neumann įstoti į bylą, ir nurodė šalims pateikti pastabas šiuo klausimu. Ieškovas pranešė Tarnautojų teismui, kad atsisako dėl to pateikti pastabas, o Parlamentas per nustatytą terminą atsakė, kad iš esmės tokiam pasiūlymui neprieštarauja.

28 2008 m. lapkričio 21 d. raštu Tarnautojų teismas paprašė velionio K.-W. Braun-Neumann pareikšti nuomonę dėl jam pateikto pasiūlymo įstoti į bylą. Atsakydamas velionis K.-W. Braun-Neumann pareiškė norintis įstoti į bylą Parlamento pusėje.

29 2008 m. gruodžio 16 d. raštu Tarnautojų teismas paklausė šalių, ar jos pageidauja, kad tam tikri bylos medžiagoje esantys dokumentai, kuriuos jos laiko slaptais ar konfidencialiais, nebūtų perduoti velioniui K.-W. Braun-Neumann. Parlamentas per nurodytą terminą atsakė, kad tokio pageidavimo neturi; ieškovas į Tarnautojų teismo klausimą neatsakė.

30 2009 m. kovo 3 d. Tarnautojų teismo pirmininko nutartimi (apie ją 2009 m. kovo 4 d. pranešta šalims) velioniui K.-W. Braun-Neumann buvo leista įstoti į šią bylą Parlamento pusėje.

31 Savo įstojimo į bylą paaiškinime, pateiktame 2009 m. balandžio 20 d., velionis K.-W. Braun-Neumann paprašė Tarnautojų teismo atmesti ieškinį. 2009 m. balandžio 30 d. raštu Tarnautojų teismas pranešė pagrindinėms šalims, kad į įstojimo į bylą paaiškinimą jos gali atsakyti per žodinę proceso dalį.

32 Per teismo posėdį pagrindinės šalys ir į bylą įstojusi šalis paprašė leisti vykstant procesui pateikti naujų dokumentų ir įrodymų. Pasibaigus posėdžiui Tarnautojų teismo pirmininkas nusprendė, kad žodinę proceso dalį reikia pratęsti.

33 2009 m. birželio 17 d. raštu Tarnautojų teismas pranešė šalims, kad jos per tam tikrą terminą gali pateikti dokumentus, apie kuriuos buvo minėta per posėdį. Ieškovas ir velionis K.-W. Braun-Neumann paštu atsiuntė įvairių dokumentų. Tarp velionio K.-W. Braun-Neumann pateiktų dokumentų yra, pirma, laiškas, kurį 1997 m. rugsėjo 22 d. jam nusiuntė ieškovas, reikalaudamas, kad velionis K.-W. Braun-Neumann liautųsi persekioti „jo žmoną“ („meine Frau“); antra, 1999 m. gruodžio 10 d. *Amtsgericht Nürnberg* (Niurnbergo apylinkės teismas, Vokietija) sprendimas, kuriuo velionė G. Neumann pagal sutuoktinių tarpusavio išlaikymo prievolę įpareigojama kas mėnesį mokėti 400 Vokietijos markių (DEM); trečia, 2007 m. lapkričio 27 d. *Landgericht Koblenz* (Koblenco apygardos teismas, Vokietija) sprendimas už akių, kuriuo velionės G. Neumann sūnui nurodoma remiantis teise į privalomąją palikimo dalį sumokėti ieškovui 150 000 eurų, ir, ketvirta, velioniui K.-W. Braun-Neumann skirtas 2006 m. vasario 16 d. *Staatsanwaltschaft Siegen* (Zygeno prokuratūra, Vokietija) raštas, kuriame pranešama, kad skundas dėl dvisantuokystės, kurį jis 2005 m. kovo 17 d. pateikė ieškovo atžvilgiu, dėl pasibaigusio senaties termino nenagrinėtinas.

34 Be to, 2009 m. liepos 10 d. Tarnautojų teismas ėmėsi papildomų proceso organizavimo priemonių ir šios priemonės buvo įvykdytos per nustatytus terminus.

35 2009 m. rugsėjo 11 d. Tarnautojų teismas nustatė, kad galimas pastabas dėl šio sprendimo 33 punkte minėtų dokumentų pateikimo ir turinio šalys turi pateikti iki 2009 m. rugsėjo 25 dienos. Tokias pastabas pateikė tik ieškovas, pirmiausia nurodydamas, kad neprisimena minėto 1997 m. rugsėjo 22 d. laiško, ir teigdamas, kad 2007 m. lapkričio 27 d. *Landgericht Koblenz* sprendimas buvo priimtas velioniui K.-W. Braun-Neumann pateikus klaidingą informaciją.

36 Į bylą įstojusios šalies atstovas pranešė Tarnautojų teismui apie K.-W. Braun-Neumann mirtį 2009 m. spalio 9 d. ir pateikė mirties liudijimo kopiją.

37 2009 m. lapkričio 12 d. Tarnautojų teismas nustatė, kad iki 2009 m. lapkričio 26 d., pirma, pagrindinės šalys turi pateikti galimas pastabas dėl K.-W. Braun-Neumann mirties poveikio šiai bylai ir, antra, K.-W. Braun-Neumann atstovas privalo pranešti Tarnautojų teismui apie galimą K.-W. Braun-Neumann teisių perėmėjų pageidavimą tęsti procesą.

38 2009 m. lapkričio 12 d. Tarnautojų teismo kanceliarijai pateiktu raštu Parlamentas pranešė Tarnautojų teismui, kad dėl K.-W. Braun-Neumann mirties jis 2009 m. lapkričio 11 d. sprendimu pakeitė W. Mandt našlio pensijos dydį taip, kad šis nuo 2009 m. lapkričio 1 d. gautų visą jam, kaip velionės G. Neumann našliui, priklausančią pensiją.

39 Raštu, kurį Tarnautojų teismo kanceliarija gavo 2009 m. lapkričio 25 d., ieškovas pateikė savo pastabas dėl K.-W. Braun-Neumann mirties poveikio šiai bylai. Ieškovas pirmiausia mano, kad dėl K.-W. Braun-Neumann mirties teisinė situacija šioje byloje neturi būti vertinama kitaip. Tačiau tai, kad dabar ieškovui turi būti mokama visa našlio pensija, laikytina pritarimo jo reikalavimams požymiu; iš tikrųjų Parlamentas vėl pripažįsta velionės G. Neumann ir velionio K.-W. Braun-Neumann ištuoką bei velionės G. Neumann ir W. Mandt santuokos teisėtumą. Ieškovas iš to daro išvadą, kad teisę į visą našlio pensiją jis turėjo ir anksčiau, laikotarpiu nuo G. Neumann mirties iki ieškinio pareiškimo, bet kuriuo atveju – nuo 2004 m. rugpjūčio 1 d. iki 2006 m. balandžio 1 dienos.

40 2009 m. lapkričio 26 d. Parlamentas pateikė savo pastabas dėl K.-W. Braun-Neumann mirties poveikio šiai bylai pirmiausia nurodydamas, kad, kaip jis mano, į klausimą, ar W. Mandt laikytinas vieninteliu našliu likusiu sutuoktiniu, ar našlio pensiją reikėjo dalyti ieškovui ir velioniui K.-W. Braun-Neumann, lieka neatsakyta net po pastarojo mirties.

41 Raštu, kurį Tarnautojų teismo kanceliarija gavo 2009 m. lapkričio 26 d., į bylą įstojusios šalies atstovas Tarnautojų teismui pranešė, kad, pirma, pagal velionio K.-W. Braun-Neumann testamentą Shirley Meyer yra vienintelė jo įpėdinė ir, antra, remdamasi šiuo statusu ji pageidauja perimti jo, kaip įstojusios į bylą šalies, poziciją šioje byloje. Prie į bylą įstojusios šalies atstovo rašto buvo pridėtos 2008 m. sausio 7 d. testamento ir 2009 m. lapkričio 3 d. *Amtsgericht Merzig* (teismo, kompetentingo spręsti su paveldėjimu susijusias bylas) posėdžio protokolo kopijos. Šiame rašte į bylą įstojusios šalies atstovas nurodė, kad savo naująjį įgaliojimą atsiųs vėliau; tai buvo padaryta 2009 m. gruodžio 9 dieną.

42 2010 m. sausio 5 d. buvo baigta žodinė proceso dalis ir prasidėjo pasitarimai.

Bylos dalykas

43 Grįsdamas savo reikalavimus ieškovas prašo panaikinti 2007 m. vasario 8 d. PT sprendimą, kuriuo buvo atmestas jo skundas. Šiuo atžvilgiu primintina, kad formaliais reikalavimais panaikinti sprendimą, kuriuo atmestas skundas, tuo atveju, kai šio sprendimo turinys nėra savarankiškas, siekiama kreiptis į teismą dėl skundžiamo akto (1989 m. sausio 17 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Vainker prieš Parlamentą*, 293/87, Rink. p. 23, 8 punktas; 1992 m. gruodžio 10 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Williams prieš Audito Rūmus*, T-33/91, Rink. p. II-2499, 23 punktas; 2006 m. balandžio 6 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Camós Grau prieš Komisiją*, T-309/03, Rink. p. II-1173, 43 punktas ir 2009 m. birželio 4 d. Tarnautojų teismo sprendimo *Mölling prieš Europolą*, F-11/08, Rink. VT p. I-A-1-159 ir II-A-1-899, 27 punktas). Šioje byloje ieškovo skundas (šį skundą PT atmetė 2007 m. vasario 8 d.) buvo pateiktas dėl 2006 m. rugsėjo 8 d. sprendimo, kuriuo nuo 2006 m. balandžio 1 d. 50 % buvo sumažinta jam, kaip velionės G. Neuman našliui, priklausanti pensija. 2007 m. vasario 8 d. sprendimo turinys nėra savarankiškas, nes šiame sprendime apsiribojama 2006 m. rugsėjo 8 d. sprendimo patvirtinimu, be to, iš esmės pakartojami, tik išsamiau išdėstant, pastarajame sprendime pateikti argumentai, todėl darytina išvada, kad ieškinys pareikštas tik dėl ieškovo atžvilgiu priimto 2006 m. rugsėjo 8 d. sprendimo (toliau – ginčijamas sprendimas).

44 Dėl ieškovo prašymo leisti vartoti vokiečių kalbą kaip proceso kalbą primintina, kad pagal pareiškiant ieškinį galiojusio Pirmosios instancijos teismo procedūros reglamento 35 straipsnio 1 ir 2 dalis proceso kalbą (iš 23 oficialiųjų Europos Sąjungos kalbų) pasirenka ieškovas, atsižvelgiant į minėto reglamento 35 straipsnio 2 dalies a–c punktus, kurie šiuo atveju netaikytini. Bet kuriuo atveju pagal Tarnautojų teismo procedūros reglamento, taikomo nuo 2007 m. lapkričio 1 d., 29 straipsnį Tarnautojų teismui taikomos Pirmosios instancijos teismo procedūros reglamento nuostatos dėl kalbų vartojimo, t. y. minėtos pastarojo reglamento 35 straipsnio 1 ir 2 dalių nuostatos. Taigi šiuo atveju Tarnautojų teismas neturi spręsti dėl ieškovo prašymo leisti vartoti vokiečių kalbą kaip proceso kalbą, nes ieškovas šią kalbą kaip proceso kalbą gali pasirinkti oficialiai; tai, beje, jis ir padarė.

45 Be to, reikia konstatuoti, kad tai, jog 2009 m. spalio 9 d. K.-W. Braun-Neumann mirė, nepanaikina bylos, dėl kurios kreiptasi į Tarnautojų teismą, dalyko, išskyrus reikalavimą dėl priteisimo iš Parlamento, susijusį su laikotarpiu po 2009 m. spalio 31 d.; iš tikrųjų nuo tada ieškovas gauna visą jam, kaip velionės G. Neumann našliui, priklausančią pensiją (žr. šio sprendimo 38 punktą). Todėl ieškovo reikalavimas dėl priteisimo iš Parlamento tiek, kiek jis susijęs su šiuo laikotarpiu, nebetenka pagrindo. Tačiau, kalbant apie laikotarpį iki K.-W. Braun-Neumann mirties, jo pagrindas visiškai išlieka.

Dėl prašymo panaikinti sprendimą

Šalių argumentai

46 Grįsdamas savo prašymą panaikinti ginčijamą sprendimą ieškovas teigia, kad šiuo sprendimu pažeidžiama Sąjungos teisė. Argumentuodamas jis pateikia devynis kaltinimus.

47 Pirmąjį kaltinimą sudaro dvi dalys. Viena vertus, nesant galimybės apskųsti 1999 m. spalio 11 d. *Bayerisches Oberstes Landesgericht* nutarties (žr. šio sprendimo 9 punktą) pirmiausia *Bayerischer Verfassungsgerichtshof* (Bavarijos Konstitucinis Teismas) buvo apribotos velionės G. Neumann ir ieškovo teisės. Kita vertus, *Bayerisches Oberstes Landesgericht* nutartis pagrįsta klaidingomis prielaidomis, be to, pažeidžia ją priimant galiojusią teisę, visų pirma Sąjungos teisę. Iš tikrųjų, ieškovo teigimu, pirmiausia minėtoje nutartyje nenurodyta, ar *Bayerisches Oberstes Landesgericht* patikrino velionio K.-W. Braun-Neumann teiginius, susijusius su *Tribunal de première instance de Namur* vykusio ištuokos proceso eiga; be to, šaukimas į *Tribunal de première instance de Namur* velioniui K.-W. Braun-Neumann buvo įteiktas pagal galiojančias tarptautinės teisės normas, taigi jis turėjo pakankamai laiko – nuo minėto šaukimo gavimo 1995 m. rugpjūčio 4 d. iki 1995 m. rugsėjo 6 d. *Tribunal de première instance de Namur* sprendimo dėl ištuokos priėmimo, – kad pateiktų atsiliepimą į ieškinį šiame teisme; be to, velionis K.-W. Braun-Neumann, priešingai, nei pats teigė, dėl šio sprendimo dėl ištuokos nepateikė apeliacinio skundo.

48 Antruoju kaltinimu ieškovas, remdamasis, viena vertus, priimant *Tribunal de première instance de Namur* sprendimą dėl ištuokos galiojusios 1958 m. birželio 30 d. Bonoje pasirašytos Vokietijos Federacinės Respublikos ir Belgijos Karalystės sutarties dėl teismo sprendimų, arbitražo sprendimų ir autentiškų dokumentų civilinėse ir komercinėse bylose abipusio pripažinimo ir vykdymo 27 straipsniu ir, kita vertus, tuo, ką išdėstė pateikdamas pirmąjį kaltinimą, teigia, kad nebuvo taip, jog velionis K.-W. Braun-Neumann nedalyvavo *Tribunal de première instance de Namur* vykusiame procese, ir netgi darant prielaidą, kad taip buvo, jis dar būtų galėjęs gintis.

49 Pateikdamas trečiąjį kaltinimą ieškovas teigia, kad ginčijamu sprendimu pažeidžiamas 2003 m. lapkričio 27 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 2201/2003 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų, susijusių su santuoka ir tėvų pareigomis, pripažinimo bei vykdymo, panaikinantis Reglamentą (EB) Nr. 1347/2000 (OL L 338, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 19 sk., 6 t., p. 243), nes nėra *Tribunal de première instance de Namur* sprendimo dėl ištuokos nepripažinimo pagrindų Reglamento Nr. 2201/2003 22 straipsnio prasme.

50 Ketvirtuoju kaltinimu ieškovas gina *Tribunal de première instance de Namur* sprendimo dėl ištuokos teisėtumą, nes Belgijoje buvo paskutinė sutuoktinių velionės G. Neumann ir velionio K.-W. Braun-Neumann nuolatinė gyvenamoji vieta, nors K.-W. Braun-Neumann vykstant procesui *Bayerisches Oberstes Landesgericht*, per kurį buvo priimta 1999 m. spalio 11 d. nutartis, tyčia pateikė klaidingą informaciją apie minėtą gyvenamąją vietą.

51 Penktasis kaltinimas pateikiamas dėl ginčijamo sprendimo, nes šiame sprendime remiamasi 2006 m. sausio 25 d. *Amtsgericht Siegen* nutartimi, nors ji nėra svarbi sprendžiant *Tribunal de première instance de Namur* sprendimo dėl ištuokos pripažinimo klausimą, be to, negali galioti Europos Sąjungoje, kur turėti kelis sutuoktinius draudžiama.

52 Šeštuoju kaltinimu ieškovas teigia, kad velionės G. Neumann ir velionio K.-W. Braun-Neumann santuoka truko mažiau kaip metus, todėl pastarasis negali naudotis teise į našlio pensiją remdamasis Nuostatų VIII priedo 18 straipsniu.

53 Septintasis kaltinimas grindžiamas, viena vertus, tuo, kad 2007 m. vasario 8 d. sprendime, kuriuo buvo atmestas ieškovo skundas, remiamasi Vokietijos teisės nuostatomis, t. y. Įstatymo dėl santuokos (*Ehegesetz*) 23 ir 29 straipsniais, kurios minėto sprendimo priėmimo metu nebegaliojo, ir, kita vertus, tuo, kad velionės K.-W. Braun-Neumann ir velionio G. Neumann santuoka laikytina negaliojančia, nes tuokdamasi G. Neumann nežinojo apie kai kurias asmenines būsimojo vyro savybes ir apie jo teistumą, nors ieškovas ir pripažįsta neturintis teisės minėtą santuoką ginčyti.

54 Pateikdamas aštuntąjį kaltinimą ieškovas pažymi, kad Parlamentas nusprendė, jog velionė G. Neumann pagal Nuostatus buvo išsiskyrusi nuo tada, kai *Tribunal de première instance de Namur* sprendimas dėl ištuokos tapo neskundžiamas ir atsirado visos iš to kylančios piniginės pasekmės. Velionei G. Neumann

susituokus su ieškovu, ji šios institucijos vėl buvo laikoma ištekėjusia moterimi, „kuriai teisės požiūriu taikytinas atitinkamas pajamų ir pensijų padidinimas ir sumažinimas“. Tokiomis aplinkybėmis Parlamentas leido atsirasti teisėtiems lūkesčiams, susijusiems su velionės G. Neuman ir ieškovo, kaip sutuoktinių, statusu.

55 Pateikdamas devintąjį kaltinimą ieškovas, tvirtindamas, kad pagal Nuostatų VIII priedo 18 straipsnį vien našliu likusio sutuoktinio statuso pakanka, kad būtų galima gauti visą našlio pensiją, mano turįs tokį statusą, taigi ir teisę į visą minėtą pensiją. Iš tikrųjų 2006 m. sausio 25 d. *Amtsgericht Siegen* nutartyje neabejojama, kad jis teisėtai susituokė su velione G. Neuman Niujorke.

56 Atsakydamas į ieškovo pateiktus kaltinimus Parlamentas iš esmės teigia, kad Sąjungos teismas nėra kompetentingas kontroliuoti nacionalinių teismų sprendimų ir nacionalinių valdžios institucijų veiksmų. Todėl Parlamentas mano, kad ieškovas negali Tarnautojų teismui nurodyti klaidų, kurias galėjo padaryti Vokietijos nacionaliniai teismai, ir kad PT privalėjo atsižvelgti į kompetentingos valdžios institucijos iš dalies pakeistą mirties liudijimą ir atitinkamai pakeisti ieškovo teisės į pensiją nustatymą. Parlamentas taip pat pažymi, kad Reglamentas Nr. 2001/2003 nebuvo taikomas 1995 m. rugsėjo 6 d., kai buvo priimtas *Tribunal de première instance de Namur* sprendimas dėl ištuokos. Be to, Parlamentas pažymi, kad nors Įstatymo dėl santuokos 23 ir 29 straipsniai buvo panaikinti, jie bet kuriuo atveju buvo pakeisti Vokietijos civilinio kodekso (*Bürgerliches Gesetzbuch*, toliau – BGB) 1313 straipsniu, kurio turinys toks pat. Be to, dėl velionio K.-W. Braun-Neumann ir velionės G. Neumann santuokos trukmės Parlamentas teigia, kad net darant prielaidą, jog ši santuoka buvo nutraukta *Tribunal de première instance de Namur* sprendimu dėl ištuokos, K.-W. Braun-Neumann ir G. Neumann susituokė 1993 m. gegužės 3 d., taigi ši santuoka truko dvejus metus. Galiausiai Parlamentas tvirtina, kad atsižvelgiant į skundo ir ieškinio atitikties principą ieškovas negali savo ieškinyje pirmą kartą remtis teisėtų lūkesčių principu.

57 Įstojimo į bylą paaiškinime velionis K.-W. Braun-Neumann iš esmės pakartojo Parlamento argumentus ir pridėjo du savuosius. Pirma, jis papildomai tvirtino, kad vien aplinkybė, jog Parlamentas mokėjo ieškovui visą našlio pensiją, negali būti laikoma administracijos suteikta garantija, nes paprastas mokėjimas negali suteikti pagrindo atsirasti teisėtiems išmokos gavėjo lūkesčiams, susijusiems su išmokos teisėtumu. Antra, kadangi kiekvienas pareigūnas gali turėti tik vieną teisę į senatvės pensiją, Parlamentas teisingai nusprendė velionės G. Neumann našliui priklausančią pensiją padalyti dviem našliais likusiems sutuoktiniams.

Tarnautojų teismo vertinimas

58 Pateiktais pirmaisiais penkiais kaltinimais ir septintuoju kaltinimu ieškovas iš tikrųjų ginčija velionio K.-W. Braun-Neumann našliu likusio sutuoktinio statusą. Šeštuoju kaltinimu ieškovas daro prielaidą, kad velionis K.-W. Braun-Neumann turėjo našliu likusio sutuoktinio statusą, bet priekaištauja Parlamentui dėl Nuostatų VIII priedo 18 straipsnio pažeidimo, nes velionis K.-W. Braun-Neumann bent metus nebuvo velionės G. Neumann sutuoktinis, kaip reikalaujama pagal šį straipsnį. Aštuntasis kaltinimas pagrįstas teisėtų lūkesčių principo pažeidimu. Galiausiai devintajame kaltinime ieškovas nurodo klaidingą Nuostatų VIII priedo 18 straipsnio taikymą, nes Parlamentas, pripažindamas, kad ieškovas yra našliu likęs sutuoktinis, turėjo jam skirti visą našlio pensiją, nepaisydamas tokio paties statuso pripažinimo ir velioniui K.-W. Braun-Neumann.

59 Iš to, kas išdėstyta, matyti, kad pateikdamas savo argumentus ieškovas remiasi iš esmės dviem pagrindais.

60 Pirmąjį pagrindą, susijusį su Nuostatų VIII priedo 18 straipsnio pažeidimu, sudaro trys dalys. Pirmojoje dalyje, apimančioje pirmuosius penkis ieškovo pateiktus kaltinimus ir septintąjį kaltinimą, ginčijamas pats velionio K.-W. Braun-Neumann našliu likusio sutuoktinio statusas. Antroji dalis, susijusi su šeštuoju kaltinimu, pagrįsta minėtame straipsnyje nustatytos sąlygos dėl santuokos trukmės bent metus

nesilaikymu, kiek tai susiję su velionės G. Neumann ir velionio K.-W. Braun-Neumann santuoka. Trečioji dalis, paremta devintuoju kaltinimu, susijusi su našlio pensijos, priklausančios mirusios pareigūnės našliu likusiam sutuoktiniui, dydžiu tokio pat statuso pripažinimo ir kitam asmeniui atveju.

61 Antrasis pagrindas, atitinkantis aštuntąjį kaltinimą, susijęs su teisėtų lūkesčių principo pažeidimu.

Dėl pirmojo pagrindo, susijusio su VIII priedo 18 straipsnio pažeidimu

– Dėl pirmojo pagrindo pirmos dalies, kuria ginčijamas pats velionio K.-W. Braun-Neumann našliu likusio sutuoktinio statusas

62 Pagal teismo praktiką iš reikalavimų vienodai taikyti Europos Sąjungos teisę ir lygybės principo matyti, kad Sąjungos teisės nuostatoje, kurioje dėl jos prasmės ir apimties nėra jokios aiškios nuorodos į valstybių narių teisę, vartojamos sąvokos visoje Europos Sąjungoje paprastai turi būti aiškinamos savarankiškai, atsižvelgiant į šios nuostatos kontekstą ir aptariamu teisės aktu siekiamą tikslą (šiuo klausimu žr. 1984 m. sausio 18 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Ekro*, 327/82, Rink. p. 107, 11 punktą; 1992 m. gruodžio 18 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Díaz García prieš Parlamentą*, T-43/90, Rink. p. II-2619, 36 punktą; 2006 m. vasario 22 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Adam prieš Komisiją*, T-342/04, Rink. VT p. I-A-2-23 ir II-A-2-107, 32 punktą). Tačiau minėtoje teismo praktikoje pripažįstama, kad net kai nėra aiškios nuorodos, Sąjungos teisė prireikus gali būti taikoma remiantis valstybių narių teise, pirmiausia jei Sąjungos teismas pagal Sąjungos teisę ar jos bendruosius principus negali nustatyti aplinkybių, kurios leistų jam savarankiškai aiškinant patikslinti nuostatos turinį ir apimtį.

63 Būtent taip yra su asmenų statusu ir šeimos teise susijusių sąvokų atveju (šiuo klausimu žr. 1986 m. balandžio 17 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Reed*, 59/85, Rink. p. 1283, 15 punktą ir ypač 2001 m. gegužės 31 d. Teisingumo Teismo sprendimo *D ir Švedija prieš Tarybą*, C-122/99 P ir C-125/99 P, Rink. p. I-4319, 34–38 punktus), nes Sąjungos teisės sistemoje nėra rašytinių šios srities taisyklių. Šiuo atžvilgiu pirmiausia nuspręsta, kad sutarties dėl išlaikymo formalaus galiojimo, kaip našlio pensijos skyrimo išsiskyrusiam sutuoktiniui pagal Nuostatų VIII priedo 27 straipsnį sąlygos, klausimas yra susijęs su nacionaline teise (2004 m. balandžio 21 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *M prieš Teisingumo Teismą*, T-172/01, Rink. p. II-1075, 72 ir 73 punktai).

64 Tačiau lieka nustatyti, kaip suderinti rėmimąsi nacionaline teise, kai kalbama apie Nuostatuose numatytą finansinę naudą bei kai, viena vertus, šios naudos suteikimas priklauso nuo pareigūno santuokinės padėties ir, kita vertus, ši padėtis dviejose nacionalinės teisės sistemose vertinama skirtingai.

65 Šiuo atveju visų pirma kyla klausimas, ar remdamasi tarptautine privatine teise, taigi ir nacionalinės teisės sistema, nustatyta atsižvelgiant į tarptautinę privatinę teisę, kompetentinga Sąjungos institucija sprendžia, ar asmuo gali būti laikomas „našliu likusiu sutuoktiniu“. Tačiau ne tik akivaizdūs administracinio valdymo poreikiai, bet ir – svarbiausia – teisiniai argumentai prieštarauja rėmimuisi tarptautine privatine teise.

66 Iš tikrųjų, pirma, nors Sąjungos teisės sistemoje yra kelios su asmenų statuso klausimu susijusios tarptautinės privatinės teisės priemonės, pirmiausia Reglamentas Nr. 2201/2003, reikia konstatuoti, kad šis reglamentas nelabai padeda siekiant nustatyti tinkamą nacionalinės teisės sistemą, jei dviejose nacionalinės teisės sistemose pareigūno santuokinė padėtis vertinama skirtingai. Reglamente Nr. 2201/2003 pirmiausia nustatyta, kad sprendimai dėl santuokos nutraukimo turi būti pripažįstami automatiškai, o sprendimai taikant šį reglamentą, t. y. sprendimai dėl santuokos nutraukimo pripažinimo (kuriais kompetentinga Sąjungos institucija galėtų remtis įgyvendindama savo kompetenciją, minimą šio sprendimo 64 punkte), priimami tik tuo atveju, jei santuokos nutraukimo pripažinimas ginčijamas ir viena iš šalių dėl pripažinimo kreipiasi į kompetentingą teismą. Be to,

kalbant apie sprendimus dėl santuokos nutraukimo, pažymėtina, kad sprendžiant ginčą dėl pripažinimo, nelygu valstybė narė, į kurios teismą kreiptasi, gali būti priimti skirtingi nacionalinių teismų sprendimai. Galiausiai minėtas reglamentas netaikomas trečiosiose valstybėse priimtiems sprendimams ir juo gali būti remiamasi tik valstybėse narėse, išskyrus Daniją, dėl jose priimtų sprendimų.

67 Antra, nors ankstesniame punkte minėtos Sąjungos priemonės gali būti svarbios sprendžiant asmenų statuso klausimą, vis dėlto jose iš esmės nustatytos jurisdikcijos kolizinės normos. Pačioje Sąjungos teisės sistemoje šiuo metu su asmenų statusu susijusios kolizinės normos nenustatytos. Tačiau neginčijama, kad šios srities valstybių narių nacionalinės teisės normos skiriasi. Iš tikrųjų, nors visose nacionalinėse kolizinių normų sistemose asmenų statusui stengiamasi taikyti teisę, su kuria suinteresuotasis asmuo yra labiausiai susijęs, pagal vienas sistemas tinkamu siejimo veiksniu laikoma pilietybė, pagal kitas – gyvenamoji vieta, o pagal dar kitas pasirenkamos kompromisinės išeitys.

68 Taigi, atsižvelgiant į tai, kad, viena vertus, Sąjungos teisės sistemoje nėra išsamiai nustatytų tarptautinės privatinės teisės taisyklių ir kad, kita vertus, tarptautinės privatinės teisės nacionalinės sistemos skiriasi, Sąjungos administracinei institucijai, siekiančiai taikyti antrinės teisės nuostatą, kaip antai Nuostatų 79 straipsnį ar jų VIII priedo 18 straipsnį, nustatyti nacionalinės teisės sistemą, kuri būtų vienintelė „kompetentinga“ apibrėžti asmens civilinę būklę, teisiniu požiūriu yra labai sudėtingas ir rizikingas uždavinys, netgi neatsižvelgiant į administracinius poreikius ir sunkumus (šiuo klausimu žr. generalinio advokato J.-P. Warner išvados, pateiktos byloje, kurioje priimtas 1981 m. vasario 5 d. Teisingumo Teismo sprendimas *P Prieš Komisiją*, 40/79, Rink. p. 382 ir paskesnius). Be to, Sąjungos teismas turėtų vengti tokio elgesio, pirmiausia prilygstančio teisminei teisėkūrai (minėta generalinio advokato J.-P. Warner išvada, p. 383).

69 Šioje byloje nustatydamas, ar yra pagrindas velionį K.-W. Braun-Neumann pripažinti našliu likusiu sutuoktiniu, Parlamentas, aiškiai negrįsdamas savo samprotavimo tarptautine privatine teise, iš esmės rėmėsi argumentais, susijusiais su šalies, t. y. Vokietijos, materialine teise ir teisės sistema, nes glaudus šios šalies ryšys tiek su velionio K.-W. Braun-Neumann padėtimi, tiek su visa byla yra akivaizdus.

70 Iš tikrųjų velionis K.-W. Braun-Neumann turėjo Vokietijos pilietybę ir gyveno Vokietijoje. Be to, šioje šalyje ne tik buvo sudaryta jo santuoka su velione G. Neumann, bet ji, kurios našliu likusiu sutuoktiniu jis teigia esąs, taip pat turėjo Vokietijos pilietybę ir būdama darbingo amžiaus gyveno Belgijoje, o išėjusi į pensiją, atrodo, persikėlė gyventi į Vokietiją; iš tikrųjų, nors ieškovas po teismo posėdžio pateikė Belgijoje išduotą pažymą apie velionės G. Neumann gyvenamąją vietą, kurioje nurodyti adresai, kuriais ji iki pat mirties gyveno Belgijoje, reikia konstatuoti, kad, viena vertus, ieškovas savo 2008 m. birželio 9 d. atsakyme į Tarnautojų teismo taikant proceso organizavimo priemones pateiktą klausimą pats pripažino, jog velionė G. Neumann 2002 m. balandžio mėn. apsigyveno Vokietijoje, ir kad, kita vertus, atsižvelgiant į tai, jog pažymas apie gyvenamąją vietą išduodančios institucijos netikrina, kokia yra faktinė gyvenamoji vieta (šiuo klausimu žr. 2008 m. balandžio 8 d. Tarnautojų teismo sprendimo *Bordini prieš Komisiją*, F-134/06, Rink. VT p. I-A-1-87 ir II-A-1-435, 76 punktą), šių pažymų įrodomoji galia yra labai reliatyvi. Be to, kitas asmuo, teigiantis, kad yra velionės G. Neumann našliu likęs sutuoktinis, t. y. ieškovas, taip pat buvo Vokietijos pilietis ir gyveno šioje šalyje.

71 Atsižvelgiant į tokį glaudų ryšį su Vokietija ir nesant būtinybės nustatyti, ar Vokietija yra labiausiai su velioniu K.-W. Braun-Neumann arba su visa byla susijusi šalis (tai, beje, atrodo labai tikėtina), Parlamentas, spręsdamas klausimą, ar yra pagrindas pripažinti velionį K.-W. Braun-Neumann našliu likusiu sutuoktiniu, turėjo teisę remtis Vokietijos materialine teise ir teisės sistema.

72 Be to, neginčytina, kad ir daugumoje nacionalinių teisės sistemų santuokinė velionio K.-W. Braun-Neumann padėtis būtų apibrėžta taikant Vokietijos materialinę teisę ir būtų tokia, kokia pripažįstama pagal šios valstybės narės teisės sistemą.

73 Taigi negali būti pagrįstų abejonių, kad pagal Vokietijos materialinę teisę ir teisės sistemą velionis K.-W. Braun-Neumann po G. Neumann mirties iki savo paties mirties buvo jos našliu likęs sutuoktinis.

74 Visų pirma neginčijama, kad velionis K.-W. Braun-Neumann 1993 m. gegužės 3 d. Vokietijoje susituokė su velione G. Neumann ir nuo tada įgijo jos sutuoktinio statusą.

75 Be to, neginčijama, kad, pasibaigus velionės G. Neumann Vokietijoje pradėtam procesui dėl *Tribunal de première instance de Namur* sprendimo dėl ištuokos pripažinimo, *Bayerisches Oberstes Landesgericht* atsisakė pagal Vokietijos teisės sistemą pripažinti minėtą sprendimą.

76 Taip pat neginčijama, kad 2005 m. sausio 21 d. nutartimi *Amtsgericht-Familiengericht-Merzig* konstatavo, kad santuokos nutraukimo procesas, šiame teisme pradėtas velionio K.-W. Braun-Neumann velionės G. Neumann atžvilgiu ir pasibaigęs 2004 m. rugpjūčio 25 d. sprendimu dėl santuokos nutraukimo, laikytinas negaliojančiu šiai santuokai 2004 m. liepos 25 d. pasibaigus dėl G. Neumann mirties.

77 Be to, 2006 m. sausio 25 d. *Amtsgericht Siegen* nutartyje buvo nurodyta iš dalies pakeisti velionės G. Neuman mirties liudijimą taip, kad jame kaip jos sutuoktinis būtų nurodytas ne tik ieškovas, kuris jau buvo įrašytas, bet ir velionis K.-W. Braun-Neumann. Pakeistas mirties liudijimas, kuriame kaip velionės G. Neumann sutuoktiniai nurodomi ir ieškovas, ir K.-W. Braun-Neumann, buvo išduotas 2006 m. kovo 23 dieną.

78 Be to, Vokietijos kompetentingos valdžios institucijos ne tik nepanaikino sutuoktinių velionio K.-W. Braun-Neumann ir velionės G. Neumann šeimos knygos, kai 2000 m. G. Neumann ištekėjo už ieškovo, bet ir pastarųjų sutuoktinių šeimos knygoje įrašė pastabą, kad žmona „ištekėjusi ir“ už K.-W. Braun-Neumann.

79 Iš to, kas išdėstyta, darytina išvada, kad pagal Vokietijos materialinę teisę ir teisės sistemą velionės G. Neumann ir velionio K.-W. Braun-Neumann santuoka galiojo iki G. Neumann mirties, t. y. iki 2004 m. liepos 25 d., ir kad (bent jau pagal minėtas materialinę teisę ir teisės sistemą) iki tos dienos velionė G. Neumann ir velionis K.-W. Braun-Neumann buvo laikytini sutuoktiniais, todėl galima pripažinti, kad velionis K.-W. Braun-Neumann nuo 2004 m. liepos 25 d. buvo velionės G. Neumann našliu likęs sutuoktinis Nuostatų 79 straipsnio prasme.

80 Ieškovo pateikti argumentai siekiant užginčyti velionio K.-W. Braun-Neumann našliu likusio sutuoktinio statusą nepaneigia šios išvados.

81 Tai pirmiausia taikytina ieškovo argumentams, kuriuos jis pateikia nurodydamas tariamas velionės G. Neumann ir velionio K.-W. Braun-Neumann santuokos negaliojimo priežastis. Iš tikrųjų konstatuotina, kad minėta santuoka niekada nebuvo ginčyta teisme.

82 Be to, aplinkybė, kad 2007 m. vasario 8 d. sprendime, kuriuo buvo atmestas ieškovo skundas, remiamasi priimant šį sprendimą nebegaliojančiomis Vokietijos teisės nuostatomis, negali nei turėti reikšmės velionio K.-W. Braun-Neumann našliu likusio sutuoktinio statusui, nei paversti minėto sprendimo niekiniu. Iš tikrųjų, viena vertus, kaip nurodė Parlamentas, o ieškovas dėl to neprieštaravo, nors Įstatymo dėl santuokos 23 ir 29 straipsniai, kuriais remtasi ginčijamame sprendime, buvo panaikinti, jie bet kuriuo atveju buvo pakeisti BGB 1313 straipsniu, kurio turinys iš esmės yra toks pat; kita vertus, skaitant minėtą sprendimą matyti, kad atmesdama skundą PT visai nesirėmė aptariamomis nuostatomis; jos tiesiog buvo pacituotos kaip susijusios nacionalinės nuostatos dėl santuokos galiojimo ginčijimo pagal Vokietijos teisės sistemą.

83 Kalbant apie *Tribunal de première instance de Namur* sprendimo dėl ištuokos galiojimą, nors iš tiesų jo galiojimas pagal Belgijos teisės sistemą neginčijamas, pakanka konstatuoti, kad tai, jog jis galioja Belgijoje, visai neturi įtakos jo galiojimui pagal kitų valstybių nacionalinę teisę, konkrečiai – Vokietijoje, kur, kaip minėta, buvo atsisakyta jį pripažinti.

84 Taip pat atmestini ieškovo prieštaravimai, susiję, viena vertus, su atsisakymu pagal Vokietijos teisės sistemą pripažinti *Tribunal de première instance de Namur* sprendimą dėl ištuokos ir, kita vertus, su 2006 m. sausio 25 d. *Amtsgericht Siegen* nutartimi (žr. atitinkamai šio sprendimo 49 ir 51 punktus). Iš tikrųjų nei Sąjungos teismai, nei Sąjungos institucijos taikydami Nuostatus neprivalo tikrinti nacionalinių teismų priimtų sprendimų pagrįstumo, ypač tokiomis aplinkybėmis, kokios susiklostė šioje byloje. Galiausiai *Tribunal de première instance de Namur* sprendimas dėl ištuokos laiko atžvilgiu nepatenka į ieškovo minimų reglamentų Nr. 1347/2000 ir Nr. 2201/2003 taikymo sritį.

85 Atmetus ieškovo argumentus, kuriais siekiama paneigti velionio K.-W. Braun-Neumann našliu likusio sutuoktinio statusą, reikia pažymėti, kad tai, jog Parlamentas pripažino velionį K.-W. Braun-Neumann turint tokį statusą, neprieštarauja tokio pat statuso pripažinimui ieškovui ir nėra nesuderinama su viešąja Sąjungos tvarka.

86 Pirma, reikia konstatuoti, kad pagal Vokietijos teisės sistemą velionės G. Neumann sutuoktinio statusas aiškiai ir įvairiais būdais (pirmiausia žr. šio sprendimo 77 ir 78 punktus) buvo pripažintas ir ieškovui, ir velioniui K.-W. Braun-Neumann. Be to, šiuo atžvilgiu primintina Parlamento pozicija, pagal kurią Vokietijos teisėje nustatyta, kad santuoka, sudaryta net pažeidžiant įstatymu nustatytus galiojančius draudimus, laikoma teisėta tol, kol nėra panaikinta teismo sprendimu.

87 Antra, bet kuriuo atveju aplinkybė, kad, atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta, Sąjungos institucija finansinės naudos suteikimo tikslu vienos buvusios pareigūnės našliu likusio sutuoktinio statusą pripažįsta dviem asmenims, visai nereiškia, kad Sąjungos lygiu, nors ir netiesiogiai, pripažįstama daugiasantuokystė, nes tokiu atveju kiltų suderinamumo su aukštesnės galios teisės principais ir taisyklėmis klausimas, ypač jei kiekvienas atitinkamų asmenų gautų visą finansinę naudą, numatytą vienam našliu likusiam sutuoktiniui (šiuo klausimu žr. šio sprendimo 99–102 punktus). Bet kuriuo atveju šioje byloje atitinkama institucija tik susidūrė su daugiau kaip vienos nacionalinės šeimos teisės taikymo kartu pasekmėmis.

88 Be to, neatsižvelgiant į pirmiau išdėstytus svarstymus, pažymėtina, kad velionio K.-W. Braun-Neumann pripažinimas našliu likusiu sutuoktiniu taikant Nuostatų 79 straipsnį ir jų VIII priedo 18 straipsnį atitinka šiais straipsniais siekiamą tikslą – kompensuoti našliu likusiam sutuoktiniui pajamų praradimą dėl pareigūno ar buvusio pareigūno mirties, taigi pagal šį tikslą našlio pensija yra kompensuojamosios pajamos (žr. 2009 m. spalio 21 d. Tarnautojų teismo sprendimo *Ramaekers-Jørgensen prieš Komisiją*, F-74/08, Rink. VT p. I-A-1-411 ir II-A-1-2229, 53 ir 70 punktus). Iš tikrųjų 1999 m. gruodžio 10 d. *Amtsgericht Nürnberg* sprendimu velioniui K.-W. Braun-Neumann buvo paskirta mėnesinė 400 DEM išlaikymo išmoka, kurios, mirus G. Neumann, jis nebegalėjo gauti. Taigi našlio pensija leido pagal ja siekiamą tikslą kompensuoti šių pajamų praradimą.

89 Todėl darytina išvada, kad pirmojo pagrindo pirmą dalį, kuria ginčijamas pats velionio K.-W. Braun-Neumann našliu likusio sutuoktinio statusas, reikia atmesti.

– Dėl pirmojo pagrindo antros dalies, susijusios su Nuostatų VIII priedo 18 straipsnyje nustatyta santuokos trukmės bent metus sąlyga

90 Ieškovas teigia, kad velionės G. Neumann ir velionio K.-W. Braun-Neumann santuoka truko mažiau kaip metus, todėl K.-W. Braun-Neumann negali naudotis teise gauti našlio pensiją, nes neįvykdyta Nuostatų VIII priedo 18 straipsnyje nustatyta sąlyga.

91 Šiuo atžvilgiu reikia konstatuoti, kad Nuostatų VIII priedo 18 straipsnio nuostatos yra aiškios bei tikslios ir nepalieka jokių abejonių dėl jų aiškinimo. Iš tikrųjų nustatant, kad buvusio pareigūno, gaudavusio senatvės pensiją, našliu likęs sutuoktinis, „jei <...> ši santuoka truko bent vienus metus“, turi teisę į našlio pensiją, šiame straipsnyje aiškiai ir nedviprasmiškai nurodyta, kad bent metus turi trukti santuoka, o ne (kaip, atrodo, netiesiogiai teigia ieškovas) bendras sutuoktinių gyvenimas.

92 Taigi net jei daroma prielaida, kad velionis K.-W. Braun-Neumann, 1993 m. gegužės 3 d. susituokęs su velione G. Neuman ir su ja apsigyvenęs Andene, nuo 1993 m. liepos mėn., kaip tvirtina ieškovas ir tai nėra ginčijama, paliko bendrą būstą, pagal Belgijos teisės sistemą jie išsituokė tik 1995 m. rugsėjo 6 d., vadinasi, praėjus daugiau kaip dvejiems santuokos metams. Be to, kaip minėta nagrinėjant pirmojo pagrindo pirmą dalį, pagal Vokietijos teisės sistemą jų santuoka gali būti laikoma nutrūkusia tik nuo G. Neumann mirties, t. y. nuo 2004 m. liepos 25 dienos.

93 Vadinasi, santuokos trukmės bent metus sąlyga, nustatyta Nuostatų VIII priedo 18 straipsnyje, kalbant apie velionės G. Neumann ir velionio K.-W. Braun-Neumann santuoką, bet kuriuo atveju yra įvykdyta.

94 Todėl pirmojo pagrindo antrą dalį taip pat reikia atmesti.

– Dėl pirmojo pagrindo trečios dalies, susijusios su našlio pensijos, mokėtinos našliu likusiam sutuoktiniui, dydžiu tokio pat statuso pripažinimo ir kitam asmeniui atveju

95 Pirmojo pagrindo trečia dalimi keliamas klausimas, ar Parlamentas galėjo teisėtai 50 % sumažinti ieškovui skirtą našlio pensiją remdamasis tuo, kad velionis K.-W. Braun-Neumann taip pat turėjo teisę į našlio pensiją pagal Nuostatų 79 straipsnį kaip velionės G. Neuman našliu likęs sutuoktinis.

96 Neginčijama, kad teisės aktų leidėjas Nuostatuose nenumatė tokios kaip šios bylos situacijos, kai to paties buvusio pareigūno, gaudavusio senatvės pensiją, našliu likusio sutuoktinio statusą teigia turintys du asmenys, kurie remiasi santuokos liudijimais ir skirtingų valstybių (ar netgi tos pačios valstybės) teismo sprendimais, todėl, atsižvelgiant į šiuos dokumentus, iš tikrųjų gali atrodyti įtikinama, kad abu šie asmenys turi tokį statusą. Nuostatų 79 straipsnyje ir jų VIII priedo 18 straipsnyje toks atvejis nenumatytas; šiuose straipsniuose tik nurodoma, kad buvusio pareigūno našliu likęs sutuoktinis turi teisę į našlio pensiją, daugiau nepaaiškinant, kokia galėtų būti našlio pensijos skyrimo tvarka tokiu atveju, kaip aprašyta šiame punkte, t. y. tokiu kaip šios bylos atveju.

97 Nuostatuose nesant taisyklės, kurioje būtų nustatyta našlio pensijos skyrimo tokiu atveju tvarka, Parlamentas, siekdamas išspręsti ginčą, dėl kurio į jį buvo kreiptasi, turėjo nustatyti taikytiną metodą; jis tai padarė nuspręsdamas našlio pensiją ieškovui ir velioniui K.-W. Braun-Neumann padalyti po lygiai.

98 Ieškovas ginčija Parlamento poziciją teigdamas, kad jis atitinka Nuostatų VIII priedo 18 straipsnyje nustatytus reikalavimus, todėl turi teisę į visą našlio pensiją, ir kad jo teisė negali būti pažeista Parlamento sprendimu išplėsti minėto straipsnio taikymą ir kitam asmeniui, kuris, kaip teigia Parlamentas, taip pat yra velionės G. Neumann našliu likęs sutuoktinis.

99 Ieškovo pozicijai, pagal kurią sumos, mokamos kaip našlio pensija mirus vienam pareigūnui ar tarnautojui, viršytų 100 % našlio pensijos sumos, nustatytos Nuostatų 79 straipsnyje ir jų VIII priedo 18 straipsnyje, negali būti pritarta.

100 Pirma, pažymėtina, kad nors Nuostatuose nenumatytas atvejis, kai du asmenys teigia turintys našliu likusio sutuoktinio statusą, jų VIII priedo 28 straipsnyje reglamentuojama dažna situacija, kai teisę į našlio pensiją turi keli išsiskyrę sutuoktiniai arba vienas ar keli išsiskyrę sutuoktiniai ir našliu likęs sutuoktinis; tokiu atveju Nuostatuose aiškiai nurodyta, kad našlio pensija yra dalijama – ji dalijama proporcingai santuokų trukmei. Našlio pensijos dalijimas taip pat aiškiai numatytas Nuostatų

VIII priedo 22 straipsnyje tuo atveju, kai yra našliu likęs sutuoktinis ir našlaičių iš ankstesnės santuokos ar kitų įpėdinių. Tiesa, teoriškai šios nuostatos gali būti aiškinamos ir *a contrario*, o ne pagal analogiją, tačiau Tarnautojų teismas mano, kad minėtose nuostatose nurodyta taisyklė, pagal kurią gali būti skiriama tik viena našlio pensija, turi būti taikoma ir kalbant apie Nuostatų 79 straipsnį bei jų VIII priedo 18 straipsnį; tai, kad šiose nuostatose nenumatytas atvejis, kai atitinkamos išmokos reikalauja keli asmenys, paaiškinama tik tokio atvejo neįprastumu, o ne aiškiu teisės aktų leidėjo siekiu mirus vienam pareigūnui ar tarnautojui skirti dvi ar net tris viso dydžio našlio pensijas.

101 Antra, kadangi išėjęs į pensiją pareigūnas turi teisę tik į vieną Sąjungos pensiją (tas pats pasakytina ir apie našlio pensiją, kuri pagal Nuostatų VIII priedo 22 ir 28 straipsnius padalytina keliems turintiems į ją teisę asmenims), tie patys motyvai taikytini ir įgyvendinant Nuostatų 79 straipsnį bei jų VIII priedo 18 straipsnį kelių našliais likusių sutuoktinių atveju.

102 Trečia, nepaisant Parlamento nurodytos šiuo atveju taikytinos teismų praktikos, pagal kurią nuostatos, kuriomis suteikiama teisė į pinigines išmokas, turi būti aiškinamos siaurai, jei būtų pritarta tam, kad našliu likusio sutuoktinio statusas iškart suteikia teisę gauti visą našlio pensiją ir esant keliems asmenims, kuriems minėtas statusas gali būti pripažintas, institucija turėtų mokėti dvigubą ar net trigubą našlio pensiją, o tai būtų sunkiai suderinama su patikimo finansų valdymo ir institucijų biudžeto išlaidų kontrolės įpareigojimais, į kuriuos Sąjungoje atsižvelgtina pirmiausia.

103 Kadangi visa asmenims, turintiems našliu likusio sutuoktinio statusą, mokėtina suma negali viršyti 100 % Nuostatų 79 straipsnyje ir jų VIII priedo 18 straipsnyje nustatytos sumos, kyla klausimas, kaip minėtiems asmenims padalyti šią sumą.

104 Tiesa, buvo galima taikyti ir kitokius metodus nei tas, kurį pritaikė Parlamentas, nuspręsdamas našlio pensiją ieškovui ir velioniui K.-W. Braun-Neumann padalyti po lygiai. Vis dėlto Tarnautojų teismas mano, kad šiuo atveju naudotas metodas neprieštarauja nei Nuostatų 79 straipsnio ir jų VIII priedo 18 straipsnio, nei šio priedo viso skyriaus, susijusio su našlio pensija, tekstui, sistemai ir tikslui, juo labiau kad santuokos trukmės kriterijus, nustatytas Nuostatų VIII priedo 28 straipsnyje, viena vertus, būtų sunkiai pritaikomas tokiu kaip šios bylos atveju, kita vertus, prieštarautų Nuostatų 79 straipsniu siekiamam tikslui.

105 Iš tikrųjų velionės G. Neumann ir velionio K.-W. Braun-Neumann santuokos trukmė yra ginčytina ir priklauso nuo nustatymo, kokia nacionalinės teisės sistema reikia remtis apibrėžiant šią trukmę, o tai, kaip minėta šio sprendimo 68 punkte, yra labai sudėtingas ir rizikingas dalykas.

106 Be to, darant prielaidą, kad santuokos trukmės kriterijus kiekvienam našliu likusiam sutuoktiniui gali būti taikomas atsižvelgiant į nacionalinės teisės sistemą, jam palankesnę taikant šį kriterijų, t. y. ieškovui – atsižvelgiant į Belgijos, o velioniui K.-W. Braun-Neumann – į Vokietijos nacionalinės teisės sistemą, paaiškėja, kad ieškovo santuoka truko ketverius metus ir tris mėnesius, o velionio K.-W. Braun-Neumann – vienuolika metų ir truputį daugiau kaip du mėnesius. Tačiau našlio pensijos padalijimas, pagal kurį velioniui K.-W. Braun-Neumann būtų tekusi didesnė procentinė dalis nei ta, į kurią turėtų teisę ieškovas, aiškiai prieštarautų Nuostatų 79 straipsnio tikslui, kuris primintas šio sprendimo 88 punkte. Iš tikrųjų bendras velionės G. Neumann ir velionio K.-W. Braun-Neumann gyvenimas truko vos kelis mėnesius, be to, įvyko du šios santuokos nutraukimo procesai, vienas kurių, pradėtas velionės G. Neumann *Tribunal de première instance de Namur*, 1995 m., t. y. praėjus tik dvejiems metams nuo santuokos sudarymo, baigėsi sprendimo dėl ištuokos priėmimu, o kitas, pradėtas 2003 m., dėl G. Neumann mirties tapo negaliojantis (žr. šio sprendimo 15 ir 76 punktus); pastarąjį procesą pradėjo velionis K.-W. Braun-Neumann, pareikalavęs mokėti jam visą našlio pensiją Tarnautojų teisme pareikštame ieškinyje, o šis ieškinys buvo atmestas minėta 2008 m. gegužės 23 d. Nutartimi *Braun-Neumann prieš Parlamentą* (žr. šio sprendimo 21 punktą).

107 Į visa tai atsižvelgiant neatrodo, kad Parlamento nustatytas padalijimo kriterijus būtų neteisėtas, todėl ieškovo kaltinimą, susijusį su našlio pensijos, mokėtinos našliu likusiam sutuoktiniui, dydžiu tokio pat statuso pripažinimo ir kitam asmeniui atveju, reikia atmesti.

Dėl antrojo pagrindo, susijusio su teisėtų lūkesčių apsaugos principo pažeidimu

108 Ieškovo teigimu, Parlamentas sukūrė teisėtų lūkesčių, susijusių su jo ir velionės G. Neuman, kaip sutuoktinių, statusu. Parlamentas teigia, kad šis pagrindas atmestinas dėl skundo ir ieškinio atitikties principo pažeidimo.

109 Iš tikrųjų remiantis Parlamento nurodyta atitikties taisykle, kurią pažeidus pagrindas, susijęs su teisėtų lūkesčių apsaugos principo pažeidimu, būtų nepriimtinas, pagal teismo praktiką, nustatytą 8-ajame dešimtmetyje, iš esmės būtina atitiktis tarp ieškinio dalyko ir pagrindo bei skundo dalyko ir pagrindo (pirmiausia žr. 1976 m. liepos 1 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Sergy prieš Komisiją*, 58/75, Rink. p. 1139, 31–33 punktus ir 1984 m. kovo 20 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Razzouk ir Beydoun prieš Komisiją*, 75/82 ir 117/82, Rink. p. 1509, 9 punktą). Vėlesnėje teismo praktikoje „pagrindo“ sąvoka buvo susieta su „nurodytų reikalavimų“ sąvoka (žr. 1986 m. gegužės 7 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Rihoux ir kt. prieš Komisiją*, 52/85, Rink. p. 1555, 12 ir 14 punktus bei 1998 m. lapkričio 19 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Parlamentas prieš Gaspari*, C-316/97 P, Rink. p. I-7597, 17 ir 18 punktus), be to, pastaraja sąvoka iš esmės buvo remiamasi daugelyje sprendimų nagrinėjant atitikties taisyklės taikymą (žr. 1989 m. kovo 14 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Del Amo Martinez prieš Parlamentą*, 133/88, Rink. p. 689, 10 punktą ir 2005 m. gegužės 31 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Dionyssopoulou prieš Tarybą*, T-284/02, Rink. VT p. I-A-131 ir II-597, 62 punktą).

110 Pagal ankstesniame punkte nurodytą teismo praktiką atitikties taisyklė pagrįsta ikiteisminės procedūros tikslu – leisti administracijai peržiūrėti savo sprendimą ir pasiekti neteisminį susitarimą, t. y., kaip rašoma daugumoje sprendimų, „draugiškai išspręsti“ pareigūnų ir administracijos ginčus. Kad būtų pasiektas tokios procedūros tikslas, pagal minėtą teismo praktiką reikia, jog PT galėtų gana išsamiai susipažinti su suinteresuotųjų asmenų prieštaravimais dėl ginčijamo sprendimo.

111 Tačiau ikiteisminė procedūra yra neformalaus pobūdžio ir suinteresuotieji asmenys šiame etape gali veikti nesinaudodami advokato paslaugomis, todėl ne kartą buvo nuspręsta, kad administracija skundus turi aiškinti ne siaurai, o plačiai (minėto Sprendimo *Del Amo Martinez prieš Parlamentą* 11 punktas; 2005 m. balandžio 13 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Nielsen prieš Tarybą*, T-353/03, Rink. VT p. I-A-95 ir II-443, 23 punktas). Visų pirma buvo nuspręsta, kad nors Sąjungos teisme pateikto ieškinio dalykas gali būti tik tas pats, kaip nurodyta skunde, ir ieškinyje „nurodytų reikalavimų“ pagrindas turi būti tas pats kaip ir skunde, vis dėlto Sąjungos teisme šie reikalavimai gali būti grindžiami pagrindais ir argumentais, kurie nebūtinai nurodyti skunde, bet yra glaudžiai su juo susiję (1989 m. sausio 26 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Koutchoumoff prieš Komisiją*, 224/87, Rink. p. 99, 10 punktas; 1995 m. birželio 8 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Allo prieš Komisiją*, T-496/93, Rink. VT p. I-A-127 ir II-405, 26 punktas; minėto Sprendimo *Dionyssopoulou prieš Tarybą* 62 punktas ir 2009 m. gegužės 18 d. Tarnautojų teismo sprendimo *Meister prieš VRDT*, F-138/06 ir F-37/08, Rink. VT p. I-A-1-131 ir II-A-1-727, 145 punktas).

112 Nors nuo tada, kai buvo nustatyta atitikties taisyklė, ji Sąjungos teismuose ne visada buvo taikoma taip pat lanksčiai (dėl griežto šios taisyklės taikymo atvejų, galbūt atsižvelgiant į nustatytą ryšį tarp ginčo pagrindo sąvokos ir nurodytų reikalavimų sąvokos, žr. 2001 m. gruodžio 13 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Cubero Vermurie prieš Komisiją*, C-446/00 P, Rink. p. I-10315, 12, 13 ir 16 punktus; 1998 m. gegužės 28 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *W prieš Komisiją*, T-78/96 ir T-170/96, Rink. VT p. I-A-239 ir II-745, 62–64 punktus; 2007 m. gruodžio 11 d. Tarnautojų teismo nutarties

Martin Bermejo prieš Komisiją, F-60/07, Rink. VT p. I-A-1-407 ir II-A-1-2259, 36–39 punktus), atrodo, kad lankstus šios taisyklės aiškinimas dera ir su ikiteisminės procedūros tikslu, primintu šio sprendimo 110 punkte, ir su ikiteisminei procedūrai taikytinomis išlaidų dengimo taisyklėmis.

113 Iš tikrųjų, viena vertus, neteisminį ginčų sprendimą, kurio siekiama ikiteismine procedūra, labai palengvina tai, kad ši procedūra vyksta be teisinių formalumų. Beje, todėl pagal teismo praktiką ir nereikalaujama, kad pareigūnas skundą pagrindžiančius kaltinimus išdėstytų vartodamas teisinius terminus (1997 m. lapkričio 5 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Barnett prieš Komisiją*, T-12/97, Rink. VT p. I-A-313 ir II-863, 68 punktas bei minėto Sprendimo *Nielsen prieš Tarybą* 26 punktas). Tačiau jei atitikties taisyklė būtų aiškinama ir taikoma griežtai, pareigūnas, baimindamasis, kad ginčo ribos gali būti galutinai nustatytos ikiteisminiame etape, būtų skatinamas jau šiame etape kreiptis į advokatą, nors šio etapo tikslas – ne pasirengti teisminiam procesui, o veikiau jo išvengti. Kreipdamasis į advokatą ieškovas apsunkintų ikiteisminę procedūrą ir tai aiškiai prieštarautų jos tikslui.

114 Kita vertus, išlaidos, kurių patiria pareigūnas iki ieškinio pareiškimo, laikomos neatlygintinomis (2002 m. sausio 10 d. Pirmosios instancijos teismo nutarties *Starway prieš Tarybą*, T-80/97 DEP, Rink. p. II-1, 25 punktas ir 2004 m. gruodžio 7 d. Pirmosios instancijos teismo nutarties *Lagardère ir Canal+ prieš Komisiją*, T-251/00 DEP, Rink. p. II-4217, 21 ir 22 punktai), kitaip nei išlaidos, patiriamos per teismo procesą tikrąja prasme, t. y. tą, kuris pradedamas pareiškus ieškinį. Toks skyrimas kaip tik ir pagrįstas teisės aktų leidėjo siekiu atgrasyti pareigūną nuo kreipimosi į advokatą ikiteisminiame etape.

115 Reikalavimas, susijęs su atitiktimi tarp skundo ir ieškinio, lanksčiai juo labiau aiškintinas dabar.

116 Iš tikrųjų, pirma, toks aiškinimas atitinka teismo praktiką, atspindinčią vis didėjančią veiksmingos teisminės apsaugos principo, kaip bendrojo Sąjungos teisės principo, reikšmę; šis principas, kilęs iš valstybėms narėms bendrų tradicijų, įtvirtintas 1950 m. lapkričio 4 d. Romoje pasirašytos Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos 6 ir 13 straipsniuose bei dar kartą patvirtintas Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos, kuri pagal ESS 6 straipsnio 1 dalį turi tokią pat teisinę galią kaip ir Sutartys, 47 straipsniu (šiuo klausimu žr. 2008 m. rugsėjo 3 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Kadi ir Al Barakaat International Foundation prieš Tarybą ir Komisiją*, C-402/05 P ir C-415/05 P, Rink. p. I-6351, 335 punktą). Iš tikrųjų, jei šio principo svarba teisinei bendrijai pateisinamas platus pirminės teisės nuostatų, susijusių su Teisingumo Teismo jurisdikcija prejudicinių sprendimų priėmimo srityje, aiškinimas pagal ES sutarties redakciją, galiojusią iki Lisabonos sutarties (pirmiausia žr. 2007 m. vasario 27 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Gestoras Pro Amnistía ir kt. prieš Tarybą*, C-354/04 P, Rink. p. I-1579, 53 punktą; 2007 m. vasario 27 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Segi ir kt. prieš Tarybą*, C-355/04 P, Rink. p. I-1657, 53 punktą ir 2007 m. gegužės 3 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Advocaten voor de Wereld*, C-303/05, Rink. p. I-3633, 18 punktą), ja taip pat turi būti pateisinamas – viešosios tarnybos teisės srityje – atitikties taisyklės aiškinimas siekiant kuo labiau sumažinti dėl šios taisyklės ieškovui kylančias kliūtis, susijusias su pagrindais ir argumentais, kuriais jo advokatas turi teisę remtis ieškinyje. Iš tikrųjų vėlesnės kliūtys, pavyzdžiui, susijusios su naujų įrodymų pateikimu ir naujais pagrindais (žr. Tarnautojų teismo procedūros reglamento 42 ir 43 straipsnius), būtinos siekiant užtikrinti tinkamą proceso eigą, taigi nepažeidžia veiksmingos teisminės apsaugos principo, tačiau įgyvendinti šį principą būtų labai trukdoma, jeigu ieškovui atstovaujantis advokatas neturėtų teisės nurodyti pagrindų, galinčių turėti lemiamą reikšmę ginčo sprendimui, nes ieškovui pačiam neatėjo į galvą nurodyti šių pagrindų vykstant ikiteisminei procedūrai.

117 Antra, įsigaliojus 2004 m. lapkričio 2 d. Tarybos sprendimui 2004/752/EB, Euratomas, įsteigiančiam Europos Sąjungos tarnautojų teismą (OL L 333, p. 7) (toliau – Sprendimas, įsteigiantis Tarnautojų teismą), kurio I priedo 7 straipsnio 5 dalyje nustatyta, kad pralaimėjusiai šaliai nurodoma padengti išlaidas, jeigu laimėjusi šalis to reikalavo, pareigūnui kyla didesnė finansinė rizika nei tada, kai remiantis teismo praktika buvo nustatyta atitikties tarp skundo ir ieškinio taisyklė ir kai pareigūnas

neprivalėjo padengti laimėjusios institucijos išlaidų. Tiesa, šia nauja nuostata, nustatyta Sprendime, įsteigiančiame Tarnautojų teismą, tarnautojų bylų išlaidų sistema suderinama su Sąjungos teisme nagrinėjamų bendrosios teisės ginčų išlaidų sistema; tačiau pažymėtina, kad prieš sprendžiant pastaruosius ginčus, susijusius tiek su panaikinimu, tiek su atsakomybe, nėra būtina ikiteisminė procedūra ir juos nagrinėjant nesusiduriama su tokiomis kliūtimis, kaip taikant atitikties taisyklę. Todėl kompensuojant naują finansinę riziką, kuri pagal Sprendimą, įsteigiantį Tarnautojų teismą, gresia į šį teismą norintiems kreiptis pareigūnams, pagrįstai ir siekiant tinkamai vykdyti teisingumą galima sumažinti jiems kylančias kliūtis, pirmiausia leidžiant jų advokatui neapsiriboti pareigūno, kuris dažniausiai nėra teisininkas ir bet kuriuo atveju neveikia kaip teisininkas, o juo labiau – kaip advokatas, suformuluotais prieštaravimais.

118 Trečia, keičiantis administracinei praktikai ir nustačius pagrindinę teisę į veiksmingą gynybą teisme, po truputį buvo primirštas vienas pagrindinių 8-ajame dešimtmetyje pagal teismo praktiką nustatytos atitikties taisyklės priėmimo tikslų – palengvinti neteisminį ginčų sprendimą šio sprendimo 110 punkte nurodyta prasme. Iš tikrųjų, pirma, nors neginčijama, kad ikiteisminė apskundimo procedūra veiksmingai tebeatlieka ginčų atrinkimo funkciją ir suteikia administracijai galimybę iki kreipimosi į teismą ištaisyti galimus pažeidimus arba apginti savo sprendimų teisėtumą, reikia atsakyti į klausimą, ar ikiteisminė procedūra tebėra galimybė aktyviai ir konkrečiai siekti draugiškai spręsti ginčus; beje, būtent dėl šiuo atžvilgiu nustatytų trūkumų Sprendime, įsteigiančiame Tarnautojų teismą, ypatingas dėmesys skirtas galimybių draugiškai spręsti ginčus bet kuriame procedūros etape Sąjungos tarnautojų teisme nagrinėjimui. Antra, nors veiksmingos gynybos Tarnautojų teisme garantija, kaip veiksmingos teisminės apsaugos principo, priminto šio sprendimo 116 punkte, išraiška, yra įgyvendinama pagal taisykles – pirmiausia procesines, – kuriose apibrėžiamas jos taikymas ir apimtis, ji negali, atsižvelgiant į tai, kad yra pagrindinio pobūdžio, būti per daug glaudžiai siejama su ikiteisminės procedūros tikslais pernelyg jos nepažeidžiant; neteisminis ginčų sprendimas, kad ir koks būtų pageidautinas, nėra pagrindinė teisė, taigi ir negali pateisinti pareigūnams suteiktų ginčijimo teisme galimybių griežto ribojimo.

119 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, reikia konstatuoti, kad pagal šio sprendimo 109 punkte minėtą teismų praktiką atitikties taisyklė taikytina tik tuo atveju, jei teisme pareikšto ieškinio dalykas ar pagrindas skiriasi nuo nurodytojo skunde, „pagrindo“ sąvoką aiškinant plačiai. Taip aiškinant ir kalbant apie reikalavimą dėl panaikinimo, kaip antai pateiktasis Tarnautojų teismui šioje byloje dėl 2006 m. rugsėjo 8 d. PT sprendimo, „ginčo pagrindu“ laikytina tai, kad ieškovas ginčija ginčijamo akto turinio teisėtumą, arba tai, kad jis ginčija šio akto formos teisėtumą; šis skirtumas ne kartą buvo pripažintas teismo praktikoje (1998 m. balandžio 2 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Komisija prieš Sytraval ir Brink's France*, C-367/95 P, Rink. p. I-1719, 67 punktas; 2008 m. vasario 21 d. Tarnautojų teismo sprendimo *Putterie-De-Beukelaer prieš Komisiją* (kuris apskųstas Europos Sąjungos Bendrajam Teismui, byla T-160/08 P), F-31/07, Rink. VT p. I-A-1-53 ir II-A-1-261, 57 ir paskesni punktai bei 2008 m. rugsėjo 11 d. Tarnautojų teismo sprendimo *Smadja prieš Komisiją* (kuris apskųstas Europos Sąjungos Bendrajam Teismui, byla T-513/08 P), F-135/07, Rink. VT p. I-A-1-299 ir II-A-1-1585, 40 punktas).

120 Todėl, išskyrus prieštaravimus dėl neteisėtumo ir, žinoma, su viešąja tvarka susijusius pagrindus, ginčo pagrindas pasikeistų – taigi ir nepriimtinumo dėl atitikties taisyklės pažeidimo pagrindas atsirastų – tik tuo atveju, jeigu ieškovas, skunde ginčijęs tik jo nenaudai priimto akto formos teisėtumą, įskaitant jo priėmimo procedūros aspektus, ieškinyje nurodytų su akto turinio teisėtumu susijusius pagrindus arba, atvirkščiai, jeigu ieškovas, skunde ginčijęs tik jo nenaudai priimto akto turinį, pareikštų ieškinį, kuriame nurodytų su šio akto formaliu galiojimu susijusius pagrindus, įskaitant jo priėmimo procedūros aspektus.

121 Kalbant apie prieštaravimus dėl neteisėtumo, net jeigu jie būtų susiję su kitu teisiniu pagrindu nei nurodytasis skunde, pažymėtina, kad jų pripažinimas nepriimtinais dėl atitikties taisyklės pažeidimo sutrikdytų pusiausvyrą tarp ieškovo procesinių teisių apsaugos ir ikiteisminės procedūros tikslo bei būtų neproporcinga ir nepateisinama sankcija pareigūnui. Iš tikrųjų atsižvelgiant į prieštaravimo dėl neteisėtumo savaime teisinį pobūdį ir į motyvus, kurie skatina suinteresuotąjį asmenį nustatyti ir

nurodyti tokį neteisėtumą, negalima reikalauti, kad skundą pateikiantis pareigūnas ar tarnautojas, kuris gali ir neturėti atitinkamų teisinių žinių, suformuluotų tokį prieštaravimą ikiteisminiame etape, antraip kitame etape jo ieškinys bus nepriimtinas. Juo labiau kad neatrodo, jog ikiteisminiame etape pateikęs prieštaravimą dėl neteisėtumo skundo pateikėjas šiame etape galėtų laimėti ginčą, nes nėra tikimybės, kad administracija nuspręstų netaikyti galiojančios nuostatos, kuria galbūt pažeidžiama viršesnė taisyklė, tik dėl to, kad būtų galima neteisminiu būdu išspręsti ginčą.

122 Iš to, kas išdėstyta, pirmiausia 119–121 punktuose, matyti, kad ieškinyje nurodant pagrindą, susijusį su teisėtų lūkesčių principo pažeidimu, atitikties taisyklė visai nepažeidžiama. Iš tikrųjų ieškovas, skunde prieštaraudamas dėl Parlamento sprendimo, kuriuo 50 % sumažinama našlio pensija, kurią jis gavo kaip našliu likęs sutuoktinis, pagrindo, grindžiamo kito našliu likusio sutuoktinio buvimu, aiškiai ginčijo ginčijamo akto turinio teisėtumą. Tačiau akivaizdu, kad su teisėtais lūkesčiais susijęs pagrindas yra pagrindas dėl turinio teisėtumo. Todėl šis pagrindas pripažintinas priimtinu.

123 Kadangi pagrindas, susijęs su teisėtų lūkesčių apsaugos principo pažeidimu, yra priimtinas, jį reikia išnagrinėti iš esmės.

124 Tačiau dėl turinio, išskyrus tai, kad ieškovas kalba apie teisėtus lūkesčius, susijusius su tuo, kad Parlamentas pripažino jo, kaip velionės G. Neumann sutuoktinio, statusą, o ne apie kokius nors teisėtus lūkesčius, susijusius su našlio pensija ir savo galima teise gauti visą šią pensiją, reikia konstatuoti, jog teismų praktikoje nustatytos sąlygos, suteikiančios teisę remtis teisėtų lūkesčių apsauga (1996 m. vasario 27 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Galtieri prieš Parlamentą*, T-235/94, Rink. VT p. I-A-43 ir II-129, 63 ir 65 punktai; 2005 m. kovo 16 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Ricci prieš Komisiją*, T-329/03, Rink. VT p. I-A-69 ir II-315, 79 punktas; 2008 m. vasario 21 d. Tarnautojų teismo sprendimo *Skoulidi prieš Komisiją*, F-4/07, Rink. VT p. I-A-1-47 ir II-A-1-229, 79 punktas ir 2008 m. lapkričio 4 d. Tarnautojų teismo sprendimo *Van Beers prieš Komisiją*, F-126/07, Rink. VT p. I-A-1-355 ir II-A-1-1929, 70 punktas), šiuo atveju nėra įvykdytos, nes ieškovas negali pasiremti jam administracijos suteiktomis konkrečiomis, besąlyginėmis ir nuosekliomis garantijomis.

125 Pirma, tai, kad administracija suinteresuotajam asmeniui mokėjo piniginę išmoką (netgi kelerius metus), savaime negali būti laikoma konkrečia, besąlygine ir nuoseklia garantija ankstesniame punkte minėtos teismų praktikos prasme; iš tikrųjų priešingu atveju bet kuriuos administracijos sprendimus, kuriais atsisakoma toliau – ir galbūt atgaline data – suinteresuotajam asmeniui mokėti pinigines išmokas, kurios nepagrįstai buvo mokamos kelerius metus, Sąjungos teismas visada naikintų dėl teisėtų lūkesčių principo pažeidimo, dėl to Nuostatų 85 straipsnis, susijęs su permokėtų sumų grąžinimu, netektų pirmiausia didelės dalies veiksmingumo. Todėl šeimos išmokos mokėjimas velionei G. Neumann atsižvelgiant į jos santuoką su ieškovu ir vėliau našlio pensijos mokėjimas ieškovui jam savaime negali sukurti teisėtų lūkesčių, susijusių su jo, kaip sutuoktinio, statuso pripažinimu ir šių mokėjimų teisėtumu, nes Parlamentas dėl to nesuteikė jokių kitų garantijų.

126 Antra, aplinkybė, kad nuo tada, kai *Tribunal de première instance de Namur* sprendimas tapo neskundžiamas, Parlamentas velionę G. Neumann laikė išsiskyrusia Nuostatų prasme (įskaitant visas iš to kylančias pinigines pasekmes, pirmiausia tai, kad ji nebegavo išmokos šeimai), o vėliau – susituokusia su ieškovu (ir, būdama susituokusi, ji vėl gavo šeimos išmoką), atsižvelgiant į konkrečias šios bylos aplinkybes, negali būti laikoma galinčia sukurti ieškovui teisėtų lūkesčių, susijusių su visos našlio pensijos mokėjimu ateityje.

127 Iš tikrųjų – ir pagal analogiją tam, kas minėta dėl Nuostatų 85 straipsnio (žr. šio sprendimo 125 punktą) – neginčijama, kad institucijos administracija neprivalo savo noru pati atlikti tyrimų, susijusių su savo pareigūnų asmens statuso pokyčiais; ji tiesiog turi atsižvelgti į suinteresuotųjų asmenų remiantis oficialiais dokumentais ar teismo sprendimais pateiktą informaciją. Remdamasi būtent šia informacija ir šiais dokumentais administracija turi nustatyti kylančias finansines pasekmes ir priimti atitinkamus sprendimus. Taip yra ir šiuo atveju kalbant apie Parlamentą, kuris, kaip matyti

nagrinėjant bylą, tik atsižvelgė į velionės G. Neumann pateiktą su įvairiais laikotarpiais ir jos asmeninės padėties pokyčiais susijusią informaciją ir ją patvirtinančius įrodymus. Tačiau, kaip Parlamentas nurodė per teismo posėdį ir ieškovas to neneigė, jis nežinojo nei apie velionės G. Neumann 1996 m. gruodžio 16 d. pateiktą prašymą *Bayerisches Staatsministerium der Justiz* (Bavarijos teisingumo ministerija, Vokietija), nei apie 1999 m. spalio 11 d. *Bayerisches Oberstes Landesgericht* nutartį, kuria atsisakoma pripažinti *Tribunal de première instance de Namur* sprendimą dėl ištuokos, nei net apie ieškinį dėl santuokos nutraukimo, kurį vėliau, 2003 m., pareiškė velionis K.-W. Braun-Neumann *Amtsgericht-Familiengericht-Merzig*.

128 Jei Parlamentas būtų turėjęs šią informaciją, jis veikiausiai būtų priėmęs kitokį sprendimą ieškovo atžvilgiu ar bent pareiškęs abejonių, susijusių su jo santuokine padėtimi.

129 Minėta informacija ir dokumentai nebuvo pateikti Parlamentui dėl velionės G. Neumann kaltės ir (bent jau po jos mirties dienos) dėl ieškovo kaltės; iš tikrųjų mažai tikėtina, kad jis, kaip matyti iš 1997 m. rugsėjo 22 d. laiško, po teismo posėdžio pridėto prie velionio K.-W. Braun-Neumann pateiktų dokumentų (žr. šio sprendimo 33 punktą), 1997 m. jau gyvenęs kartu su G. Neumann ir žinojęs apie K.-W. Braun-Neumann egzistavimą, būtų galėjęs nežinoti apie 1993 m. sudarytą pastarojo santuoką su G. Neumann ar apie 1999 m. spalio 11 d. *Bayerisches Oberstes Landesgericht* nutartį, kuria atsisakoma Vokietijoje pripažinti *Tribunal de première instance de Namur* sprendimą dėl ištuokos. Taigi labai tikėtina, kad ieškovas, pateikdamas Parlamentui prašymą dėl našlio pensijos, t. y. 2004 m. rugpjūčio 11 d., žinojo, kad yra ir kitas asmuo, kuris gali teigti esąs našliu likęs sutuoktinis ir prašyti, kad ši institucija skirtų jam našlio pensiją. Šiomis aplinkybėmis taip pat reikia atsižvelgti, viena vertus, į 2005 m. kovo 17 d. skundą dėl dvisantuokystės, velionio K.-W. Braun-Neumann pateiktą kaltinant ieškovą, kuris, kaip matyti iš 2006 m. vasario 16 d. *Staatsanwaltschaft Siegen* rašto (žr. šio sprendimo 33 punktą), jam pateiktus kaltinimus neigė, vadinasi, apie juos žinojo, ir, kita vertus, į *Amtsgericht Siegen* vykusį procesą, kuriame ieškovui, kaip šaliai, buvo atstovauta, todėl neabejotina, kad jam buvo žinomas 2006 m. sausio 25 d. nutarties, kurioje aiškiai remiamasi minėta *Bayerisches Oberstes Landesgericht* nutartimi, turinys; tiek pateikus skundą dėl dvisantuokystės pradėtas procesas, tiek procesas, baigęsis minėta 2006 m. sausio 25 d. nutartimi, vyko daug anksčiau, nei Parlamentui buvo pateiktas K.-W. Braun-Neumann prašymas skirti našlio pensiją. Šiomis aplinkybėmis neabejotina, kad ieškovas pagrįstai galėjo numatyti, jog velionis K.-W. Braun-Neumann kada nors būtų pateikęs Parlamentui prašymą skirti jam, kaip našliu likusiam sutuoktiniui, našlio pensiją.

130 Dėl visų šių priežasčių pagrindą, susijusį su teisėtų lūkesčių principo pažeidimu, reikia atmesti; be to, šiomis aplinkybėmis primintina, kad Parlamentas, net skyręs velioniui K.-W. Braun-Neumann kaip našliu likusiam velionės G. Neumann sutuoktiniui 50 % našlio pensijos, mokėtinos atgaline data nuo 2004 m. rugpjūčio 1 d., nusprendė nereikalauti, kad ieškovas grąžintų permokėtą 50 % našlio pensiją, kurią jis gavo nuo 2004 m. rugpjūčio 1 d. iki ginčijamo sprendimo įsigaliojimo dienos.

131 Iš to, kas išdėstyta, darytina išvada, kad reikalavimą dėl panaikinimo, vadinasi, ir reikalavimą priteisti iš Parlamento ieškovui atgaline data, skaičiuojant nuo 2006 m. balandžio 1 d. iki 2009 m. spalio mėn., kas mėnesį papildomai mokėti 50 % našlio pensijos, į kurią jis turi teisę kaip velionės G. Neumann našliu likęs sutuoktinis, reikia atmesti.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

132 Pagal Procedūros reglamento 122 straipsnį šio reglamento II dalies 8 skyriaus nuostatos, susijusios su bylinėjimosi išlaidomis ir teismo išlaidomis, taikomos tik Tarnautojų teismo po šio reglamento įsigaliojimo dienos, t. y. nuo 2007 m. lapkričio 1 d., gautose bylose. Su nagrinėjama sritimi susijusios Pirmosios instancijos teismo [Bendrojo Teismo] procedūros reglamento nuostatos ir toliau taikomos *mutatis mutandis* byloms, kurių Tarnautojų teismas nebaigė nagrinėti iki šios dienos.

133 Pagal Bendrojo Teismo procedūros reglamento 87 straipsnio 2 dalį pralaimėjusiai šaliai nurodoma padengti išlaidas, jei laimėjusi šalis to reikalavo. Tačiau pagal šio reglamento 88 straipsnį bylose tarp institucijų ir jų tarnautojų institucijos pačios padengia savo išlaidas.

134 Bendrojo Teismo procedūros reglamento 87 straipsnio 4 dalies trečioje pastraipoje nustatyta, kad Bendrasis Teismas gali nurodyti įstojusiai į bylą šaliai pačiai padengti savo išlaidas.

135 Kadangi ieškovas pralaimėjo bylą, kiekviena pagrindinė šalis turi padengti savo išlaidas.

136 Dėl į bylą įstojusios šalies pažymėtina, kad nors tiesa, kad Tarnautojų teismas savo iniciatyva pasiūlė jai įstoti į šią bylą, vis dėlto neginčijama, jog, visų pirma, atsakydama ji pareiškė norinti įstoti į bylą Parlamento pusėje, be to, šis įstojimas užtikrino jos interesų gynimą procese; galiausiai ir svarbiausia – taip ji galėjo pasinaudoti savo teisėmis ir apginti jas atremdama ieškovo kaltinimus ir jai tai buvo naudinga, nes jos įstojimas į bylą turėjo įtakos Tarnautojų teismo, galiausiai atmetusio ieškovo reikalavimus, argumentams. Todėl į bylą įstojusi šalis turi padengti savo išlaidas.

Remdamasis šiais motyvais,

TARNAUTOJŲ TEISMAS (plenarinė sesija)

nusprendžia:

1. Dėl reikalavimo, kad Parlamentas W. Mandt mokėtų visą našlio pensiją, kiek šis reikalavimas susijęs su laikotarpiu po 2009 m. spalio 31 d., sprendimo priimti nereikia.

2. Atmesti likusią ieškinio dalį.

3. Kiekviena šalis, įskaitant į bylą įstojusią šalį, padengia savo išlaidas.

Mahoney Gervasoni

Kreppel Tagaras Van Raepenbusch

Paskelbta 2010 m. liepos 1 d. viešame posėdyje Liuksemburge.

Kanclerė
W. Hakenberg

Pirmininkas
P. Mahoney